

НАКНАДА ШТЕТЕ У ВИДУ РЕНТЕ

Право на ренту не може стећи официр услед неоствареног напредовања у чин генерала коме је ускраћена могућност остварења зараде у висини генералске плате.

Из образложења:

"Основ за накнаду материјалне штете у виду губитка зараде стварне штете и изгубљене користи у виду ренте између странака није спорна (да је тужилац у чину активног мајора повређен у саобраћајном удесу 1995. године на раду – објективна одговорност).

У поступку пред другостепеним судом вештак економско-финансијске струке је допунио ранији налаз и мишљење, па је у трећој варијанти уместо упоредног радника официра - бригадног генерала као основицу узео плату пуковника за период од 01.08.2008. до 28.02.2014. године. На основу тог налаза и мишљења коме је суд поклатио веру утврђен је губитак зараде тужиоца у том периоду у износу 1.795.471,00 динар (стварна штета). По истој методологији извршен је обрачун разлике између инвалидске пензије коју тужилац прима због повреде на раду и зараде коју би остваривао (рента – измакла корист).

Накнада материјалне штете има за циљ успостављање стања које је било пре него што је штета настала (члан 185. ЗОО). При оцени висине измакле користи узима се у обзир губитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем (члан 189. став 3. ЗОО). Ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду и да су му потребе трајно повећане или се у могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту као накнаду за ту штету.

Због објективне одговорности тужене за нанете тешке телесне повреде тужилац трпи материјалну штету у виду губитка зараде (разлика између зараде коју би остваривао и инвалидске пензије), а могућности његовог развоја у војној служби и напредовања уништене су, због чега је тужена правилно обавезана на плаћање изгубљене зараде за одређени временски период (ближе описан у изреци) и на плаћање новчане ренте за убудуће док за то трају законски услови.

У конкретном случају, анализом правила из Закона о Војсци (чл. 55. и 56) који је био на снази у време настанка штете, другостепени суд је утврдио да се напредовање у чин генерала не одвија по редовном току ствари јер зависи не само од знања, способности и радних резултата официра већ и од других околности (кадровских планова). Осим тога, тужилац није провео четири године у чину пуковника пре повређивања. У овом случају, у моменту повређивања тужилац је био виши официр (мајор), па се са сигурношћу не може утврдити да би тужилац и кроз оцењивање, а и напредовање, имајући у виду и објективне околности у радном веку пре пензионисања стекао чин генерала. Због тога је правилан закључак да би имајући у виду његову способност, рад, залагање, стручност и обученост тужилац извесно напредовао до чина пуковника (по редовном току).

У обе ревизије чињенично стање (оцена доказа - вештачења) се паушално побија без понуде (или предлога) другог доказа (налаза и мишљења другог вештака) којим би се оспорило вештачење које представља основ за пресуду, па су

неосновани ревизијски наводи у којима се указује да је чињенично стање непотпуно односно погрешно утврђено и да је стварна штета и изгубљена корист већа, односно мања од утврђене.

Такође су неосновани ревизијски наводи тужене да је у овом поступку због спроведеног принудног извршења (раније) требало извршити обрачун више исплаћеног, с обзиром да се пребијање може извршити кроз примену правила о противизвршењу".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев2 716/2016 од 11.10.2017. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 24.4.2018. године)